

संचालक, सरकारी अभियोग संचालनालय,
महाराष्ट्र राज्य, मुंबई यांच्या आस्थापनेवरील व
त्यांच्या अधिपत्याखालील गट-अ ते गट-ड
पदांना अपंगचे आरक्षण लागू करण्याबाबत.

**महाराष्ट्र शासन
गृह विभाग**

शासन निर्णय क्र. एसपीपी २००६/अपंग आरक्षण/प्र.क्र.२८१/पोल-१०.

मंत्रालय, मुंबई-४०००३२, दिनांक: ११ फेब्रुवारी, २००६

- संदर्भ :- १) अपंग व्यक्ती (समान संधी, संपूर्ण सहभाग व हक्कांचे संरक्षण) अधिनियम, १९९५
२) शासन परिपत्रक, सामान्य प्रशासन विभाग क्र.एसआरसी १०९८/प्र.क्र.१२/१६-अ,
दिनांक २.५.१९९८.
३) शासन निर्णय, सामाजिक न्याय, सांस्कृतिक कार्य, क्रिडा व विशेष सहाय्य विभाग
क्र.अपंग-२००२/प्र.क्र.३३६/सुधार-३, दिनांक ९.१०.२००३.
४) शासन परिपत्रक सा.प्र.वि. क्र.अपंग १००३/प्र.क्र.१२०/२००३/१६३, दि.६.५.०४.
५) संचालक, सरकारी अभियोग संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई यांचे पत्र क्र.सअआस्था
८९/२५३६/२००३, दिनांक २०.१२.२००३.
६) शासन निर्णय, गृह विभाग, क्र.एसपीपी २००४/अपंग आरक्षण/प्र.क्र.५/पोल-१०,
दिनांक १०.११.२००४.
७) शासन परिपत्रक सामाजिक न्याय, सांस्कृतिक कार्य व विशेष सहाय्य विभाग
क्र.अपंग-२००४/प्र.क्र.५३५/सुधार-३, दिनांक २७.१२.२००४.

प्रस्तावना :- अपंग व्यक्ती (समान संधी, संपूर्ण सहभाग व हक्कांचे संरक्षण) अधिनियम १९९५ (१९९६
चा क्रमांक १) अन्वये शासकीय सेवेतील सरळसेवा भरतीने भरण्यात येणा-या पदांसाठी, अंध,
कर्णबधीर व अस्थिव्यंग या व्याधींनी ग्रस्त व्यक्तींसाठी ३ % आरक्षण ठेवणे आवश्यक आहे. त्यानुसार
संचालक, सरकारी अभियोग संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई यांच्या आस्थापनेवरील व त्यांच्या
अधिपत्याखालील गट-अ ते गट-ड पदांना अंध, कर्णबधीर व अस्थिव्यंग या व्याधींनी ग्रस्त व्यक्तींसाठी
प्रत्येकी १ % प्रमाणे अपंग आरक्षण विहित करण्याचा प्रस्ताव तज्ञ समितीसमोर सादर करण्यात आला
होता. त्यानुसार संदर्भात दिनांक १० नोव्हेंबर, २००४ चा शासन निर्णय निर्गमित करण्यात आला होता.

सदर प्रकरणी जनहित याचिका क्र.१११/०३, नॅशनल फेडरेशन ऑफ ब्लाइंड विरुद्ध
महाराष्ट्र शासन या याचिकेच्या सुनावणी प्रकरणी मा. उच्च न्यायालयाने दिलेल्या आदेशानुसार उक्त
दिनांक १०.११.२००४ चा शासन निर्णय दिनांक २६.९.२००६ रोजी पुनर्घटित तज्ञ समितीच्या बैठकीत
ठेवून सदर शासन निर्णयाचे पुनर्विचिन्ने करण्यात आले आहे. त्यानुसार सुधारित शासन निर्णय
निर्गमित करण्याचा प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधीन होता.

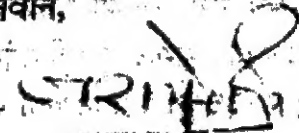
शासन निर्णय : जनहित याचिका क्र.१२३/०३ संदर्भात मा. उच्च न्यायालयाने दिलेल्या आदेशानुसार अपंग आरक्षणाबाबतचा उक्त विनांक १०.१३.२००४ चा शासन निर्णय अधिक्रमित करून पुनर्रचित तज्ञ समितीने केलेल्या पुनर्विलोकनानुसार सुधारीत शासन निर्णयास मंजूरी देण्यात येत आहे.

सोबतच्या विवरणपत्रात दर्शविल्यानुसार संचालक, सरकारी अभियोग संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई यांच्या आस्थापनेवरील व त्यांच्या अधिपत्याखालील गट-अ ते गट-ड पदांना अंध, कर्णबधीर व अस्तिव्यंग या व्याधींनी ग्रस्त व्यक्तींसाठी प्रत्येक अपंग प्रवर्गात १ % प्रमाणे अपंग आरक्षण शासन याद्वारे विहित करीत आहे.

२. अपंग व्यक्ती (समान सक्षी, संपूर्ण सहभाग व हक्कांचे संरक्षण) अधिनियम १९९५ च्या कलम २ (टी) नुसार सदर आरक्षणासाठी अपंग हमेदवाराचे अपंगत्व किमान ४० % असणे आवश्यक आहे.

३. सदर निर्णय अपंग आरक्षणासाठी नियुक्त केलेल्या पुनर्रचित तज्ञ समिती, सामाजिक न्याय, सांस्कृतिक कार्य, क्रिडा व विशेष सहाय्य विभाग तसेच सामान्य प्रशासन विभाग यांच्या शिफारशीनुसार / सहमतीनुसार निर्गमित करण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांचे आदेशानुसार नम्रवाने,

(ज. रा. मेजरी)

कक्ष अधिकारी, गृह विभाग, महाराष्ट्र शासन.

प्रत,

मा. राज्यपाल यांचे सचिव

मा. मुख्यमंत्री यांचे सचिव

मा. उपमुख्यमंत्री यांचे सचिव

मा. मंत्री / राज्यमंत्री (गृह) यांची स्वीय सहाय्यक

सचिव, महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग, मुंबई (पत्राने)

संचालक, सरकारी अभियोग संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई

महालेखापाल-१/२ (लेखा व अनुज्ञेयता / लेखापरीक्षा), महाराष्ट्र राज्य, मुंबई / नागपूर

अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई

निवासी लेखा परीक्षा अधिकारी, मुंबई

सामान्य प्रशासन विभाग (कार्यासन-१६अ), मंत्रालय, मुंबई

सामाजिक न्याय, सांस्कृतिक कार्य, क्रिडा व विशेष सहाय्य विभाग, मंत्रालय, मुंबई

वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई

सर्व मंत्रालयीन विभाग

सह सचिव / उप सचिव / अवर सचिव / कक्ष अधिकारी, गृह विभाग, मंत्रालय, मुंबई

निवड नस्ती, गृह विभाग (पोल-१०)

शासन निर्णय क्र.एसपीपी २००६/अपंग आरक्षण/प्र.क्र.५/पोल-१०, दिनांक ११ फेब्रुवारी, २००९
सोबतचे विवरणपत्र

संचालक, सरकारी अभियोग संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई यांच्या आस्थापनेवरील
 व अधिपत्याखालील गट-अ, ब, क, ड या पदांवर अपंग व्यक्तींकरीता शारीरिक
 पात्रतेचे निकष

अ.क्र	पद	अंध/ अल्पदृष्टी	मूकबधिर/ कर्णबधिर	अस्थीब्यंग	शेरा
१	२	३	४	५	६
१	संचालक	पात्र LV	अपात्र	पात्र OA/OL	पदोन्नतीचे पद
२	उपसंचालक	पात्र LV	अपात्र	पात्र OA/OL	पदोन्नतीचे पद
३	सहाय्यक संचालक व सरकारी अभियोक्ता	पात्र LV	अपात्र	पात्र OA/OL	पदोन्नतीचे पद
४	अतिरिक्त सरकारी अभियोक्ता	पात्र LV	अपात्र	पात्र OA/OL	पदोन्नतीचे पद
५	सहाय्यक सरकारी अभियोक्ता	पात्र LV	अपात्र	पात्र OA/OL	सरळसेवा भरतीचे पद
६	कार्यालय अधीक्षक	पात्र LV	पात्र PD	पात्र OA/OL	पदोन्नतीचे पद
७	लेखा अधिकारी	पात्र LV	पात्र PD	पात्र OA/OL	प्रतिनियुक्ती वरील पद
८	उच्चश्रेणी लघुलेखक	पात्र PB/LV/B	पात्र PD	पात्र OL/BL	सरळसेवा भरतीचे पद
९	लिपीक टंकलेखक	पात्र PB/LV	पात्र PD/D	पात्र OL/BL	सरळसेवा भरतीचे पद
१०	शिपाई	पात्र LV	पात्र PD/D	पात्र OA/OL	सरळसेवा भरतीचे पद

अहवालातील संक्षिप्त नोंदीचे पूर्ण स्वरूप:-

BL :	Both Legs affected	BA :	Bothe Arms affected
B :	Totally Blind	PB :	Partially Blind
BLA :	Both Arms and Legs affected	LV :	Low Vision
OL :	One Leg affected	D :	Totally Deaf
OA :	One Arm affected	PD :	Partially Deaf